

**Egzamin maturalny
maj 2009**

JĘZYK POLSKI

DLA OSÓB NIESŁYSZĄCYCH

POZIOM PODSTAWOWY

**KLUCZ PUNKTOWANIA
ODPOWIEDZI**

Część I – rozumienie pisanego tekstu

Zadanie sprawdzające rozumienie tekstu *Legendarne początki dynastii Piastów*

Odpowiedzi maturzysty mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być zgodny z tekstem. Oceniając pracę maturzysty, należy stosować wskazaną punktację.

Nr zadania	Odpowiedzi	Klucz punktowania	
		maks.	częstkowa
1.	<i>styszeliśmy, pamiętamy</i>	1	0
2.	C	1	0
3.	Np. Był a. cudzoziemcem, b. zakonnikiem, c. żył w czasach Bolesława Krzywoustego, d. nazwano go Gallem Anonimem, e. słaawił dynastię Piastów.	2	1 (za dwa elementy)
4.	Kolejność: 2, 3, 1, 6, 5, 4.	3	2 (za cztery poprawne wskazania) 1 (za dwa, trzy poprawne wskazania)
5.	Np.: Na obie uczty przybywają tajemniczy goście. Obie uczty łączą się z obrzędem postrzyżyn (dla synów). Podawano na nich piwo i jedzenie.	2	1 (za jedno podobieństwo)
6.	Np.: w trakcie uczty – zabrakło jedzenia w przyszłości – upadek dynastii	2	1
7.	udzielenie schronienia tajemniczym gościom/ wysłannikom Boga (bogów) lub: przybycie tajemniczych gości / wysłanników Boga (bogów)	1	0
8.	Np.: – uczta jako Eucharystia (uczta chrześcijańska) – uczta, na której władca zapewnia ludowi pożywienie – uczta postrzyżynowa (dopuszczalna odpowiedź: uczta u Piasta)	3	2, 1
9.	B	1	0
10.	– pogańskiej; – włosów; – stanie się dorosłym; – obcięcie włosów (dopuszczalne: przejście pod opiekę ojca)	2	1 (za dwa, trzy wpisy)
11.	B	1	0
12.	C	1	0

Temat 1. Na podstawie podanych tekstów przedstaw, porównaj i oceń portrety małżeństw stworzone przez Bolesława Prusa. Wykorzystaj znajomość *Kamizelki* i *Lalki*.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można przyznać maksymalnie 25 punktów)

Punktacja

1. Wstępne rozpoznanie, np.:

0–4

- a. różne portrety małżeństw,
- b. teksty zestawione na zasadzie kontrastu,
- c. obydwaj małżeństwa znajdują się w sytuacji problemowej,
Kamizelka
- d. sytuacja: małżonkowie zmagają się z chorobą Pana,
- e. przestrzeń: mieszkanie (przestrzeń prywatna),
- f. małżonków poznajemy z relacji narratora i postaw bohaterów wobec siebie,
Lalka
- g. sytuacja: spotkanie w sklepie,
- h. przestrzeń: sklep (przestrzeń publiczna),
- i. małżonków poznajemy na podstawie epizodów, relacji narratora, opinii innych bohaterów.

Kamizelka

2. Przedstawienie małżonków, np.:

0–4

- a. bohaterowie anonimowi (Pan, Pani),
- b. Pan – urzędnik, Pani – nauczycielka,
- c. prowadzą skromne, proste życie,
- d. z pokorą znoszą trudny los,
- e. zatroskanie Pani,
- f. zwątpienie Pana,
- g. odzyskanie nadziei na wyzdrowienie Pana.

3. Relacje między małżonkami, np.:

0–4

- a. opiekuńczość żony,
- b. całkowite oddanie mężowi,
- c. okazywanie sobie miłości, bliskości (tulą się),
- d. wspieranie się w nieszczęściu,
- e. mąż ukrywa, jak bardzo jest chory,
- f. szlachetne kłamstwo (wzajemne oszukiwanie się).

Lalka

4. Przedstawienie małżonków, np.:

0–4

- a. chcą zwrócić na siebie uwagę partnera (prowadzą grę),
- b. angażowanie sprzedawców i właściciela sklepu w ich prywatne sprawy,
- c. zachowanie małżonków źródłem plotek,
***Krzyszowski*, np.:**
- d. pochodzi z arystokracji,
- e. trwoni majątek żony (żyje ponad stan, robi długi, zaspokaja swoje zachcianki),
- f. uchodzi za dziwaka,
- g. porzuca żonę i powraca zadłużony,
***Krzyszowska*, np.:**
- h. pochodzi z mieszczaństwa,
- i. dramatycznie przeżywa śmierć córki,
- j. jest zgorzkniała, zazdrosna,
- k. wybaczają mężowi, spłaca długi,

- l. nie zna wielkości długów męża,
- m. kontroluje/ chce kontrolować męża.

5. Relacje między małżonkami, np.: **0–4**

- a. żyją w separacji (rozkład związku),
- b. skłócenie ze sobą,
- c. robią sobie na złość,
- d. procesują się o majątek,
- e. żona jest traktowana instrumentalnie,
- f. żona jest przywiązana do męża.

6. Ocena, np.: **0–2**

Kamizelka

- a. obraz kochającego się małżeństwa,

Lalka

- b. niedobre małżeństwo,
- c. satyryczny obraz małżonków (kreacje karykaturalne).

7. Podsumowanie **0–3**

pełne – dostrzeżenie różnych kreacji małżeństw; ocena postaw bohaterów – wskazanie elementów, np.: bogactwo pozytywnych uczuć, silne więzi małżeńskie; negatywne uczucia, słabe więzi małżeńskie; (0–3)

częściowe – dostrzeżenie różnych kreacji małżeństw; ocena postaw bohaterów; (0–2)

próba podsumowania – dostrzeżenie różnych kreacji małżeństw lub ocena postaw bohaterów. (0–1)

Temat 2. Na podstawie podanego fragmentu powieści *Przedwiośnie*, przedstaw wizję *szklanych domów*. Omów jej znaczenie w powieści i porównaj z komunistyczną koncepcją naprawy państwa oraz programem Gajowca.

- I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można przyznać maksymalnie 25 punktów)**
	Punktacja
1. Wstępne rozpoznanie fragmentu, np.:	0–2
a. usytuowanie fragmentu w powieści,	
b. wizja Seweryna Baryki,	
c. ojciec zachęca syna do przyjazdu do Polski,	
d. sceptyczna postawa Cezarego.	
2. Wizja szklanych domów, np.:	0–8
a. wykorzystanie nowych technologii (maszyn),	
b. wykorzystanie sił przyrody,	
c. zastosowanie szkła jako nowoczesnego budulca,	
d. harmonia z otoczeniem, potrzebami człowieka,	
zalety domów ze szkła	
e. ciepłe zimą, chłodne latem,	
f. świeże powietrze,	
g. higiena,	
h. piękno,	
i. użyteczność,	
j. trwałość,	
k. tania produkcja,	
l. szybki montaż,	
rozwiązanie problemów społecznych	
m. fabryki jako własność pracowników,	
n. podniesienie poziomu życia,	
o. brak strajków (wspólnota dóbr),	
p. współpraca artystów z ludem.	
3. Koncepcja komunistów, np.:	0–4
a. Cezary poznaje ją z rozmów z Lulkiem i na spotkaniu komunistów,	
b. dominacja proletariatu,	
c. walka klas,	
d. stworzenie międzynarodowej organizacji proletariatu,	
e. rewolucja jako sposób przebudowy świata,	
f. krytyka niepodległej Polski,	
g. koncepcja komunistów jako zagrożenie dla Polski.	
4. Program Gajowca, np.:	0–4
a. Cezary poznaje ją z rozmów z Szymonem Gajowcem, urzędnikiem państwowym,	
b. wyrasta z idei pozytywistycznych,	
c. utrzymanie niezawisłości politycznej,	
d. odbudowa państwa,	
e. reformy (walutowa, rolna, oświatowa, armii),	
f. zapewnienie społeczeństwu bezpieczeństwa,	
g. realizm koncepcji Gajowca (systematyczność zmian).	
5. Znaczenie wizji szklanych domów w powieści, np.:	0–4
a. opowieść ojca uczy syna miłości do ojczyzny,	
b. mit rodzinny (historia inżyniera Baryki) buduje tożsamość,	
c. <i>nowa cywilizacja</i> jako wizja przyszłej Polski,	

- d. kult postępu naukowo-technicznego,
- e. kontrast z rzeczywistością powojenną (rozczarowanie Cezarego),
- f. wizja *szklanych domów* jako opozycja wobec koncepcji komunistów,
- g. utopijność wizji *szklanych domów*.

6. Podsumowanie	0–3
pełne – porównanie różnych koncepcji przyszłości Polski; pogłębiona interpretacja wizji <i>szklanych domów</i> ;	(3)
częściowe – porównanie różnych koncepcji przyszłości Polski; uproszczona interpretacja wizji <i>szklanych domów</i> ;	(2)
próba podsumowania – porównanie różnych koncepcji przyszłości Polski lub uproszczona interpretacja wizji <i>szklanych domów</i> .	(1)

II. KOMPOZYCJA (5 punktów)

- Praca uporządkowana wewnątrznie według przyjętego kryterium funkcjonalnego wobec tematu, pełna konsekwencja w układzie graficznym; jeżeli uczeń cytuje, to w sposób właściwy i funkcjonalny **5**
- Praca zawierająca logicznie i funkcjonalnie wobec tematu, a także graficznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie **3**
- Praca zawierająca graficznie lub logicznie wyodrębnione: wstęp, rozwinięcie i zakończenie **1**

III. STYL (5 punktów: za każdą cechę – 1 punkt)

- Sprawne operowanie synonimią leksykalną (bogata leksyka) **1**
- Jednorodność stylu **1**
- Stosowność stylu **1**
- Jasność stylu **1**
- Obecność elementów funkcjonalnie służących wywodowi **1**

IV. JĘZYK (15 punktów)

Poprawność gramatyczna (0–7 pkt)

- Tekst poprawny gramatycznie (dopuszczalne sporadyczne błędy) **7**
- Tekst w zasadzie poprawny gramatycznie (dopuszczalne błędy nie zakłócające komunikacji) **5**
- Podstawy zdania prostego i złożonego (dopuszczalne liczne błędy, ale tekst komunikatywny) **3**

Poprawność leksykalna (0–4 pkt)

- Uczeń posługuje się wyrazami w ich właściwym znaczeniu i poprawnej formie (dopuszczalne sporadyczne błędy) **4**
- Uczeń posługuje się wyrazami przeważnie w ich właściwym znaczeniu, rzadko je zniekształca **3**
- Praca komunikatywna, pomimo błędów leksykalnych **2**

Ortografia (0–2 pkt)

- Tekst poprawny ortograficznie (dopuszczalne sporadyczne błędy) **2**
- Tekst w większości poprawny ortograficznie **1**

Interpunkcja (0–2pkt)

- Tekst poprawny interpunkcyjnie (dopuszczalne niewielkie usterki interpunkcyjne) **2**
- Tekst na ogół poprawny interpunkcyjnie (błędy interpunkcyjne niezakłócające komunikacji) **1**

V. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY **(0–4)**